

BORIS KIDRIČ
Kidričevo

27. 11. 86

00300

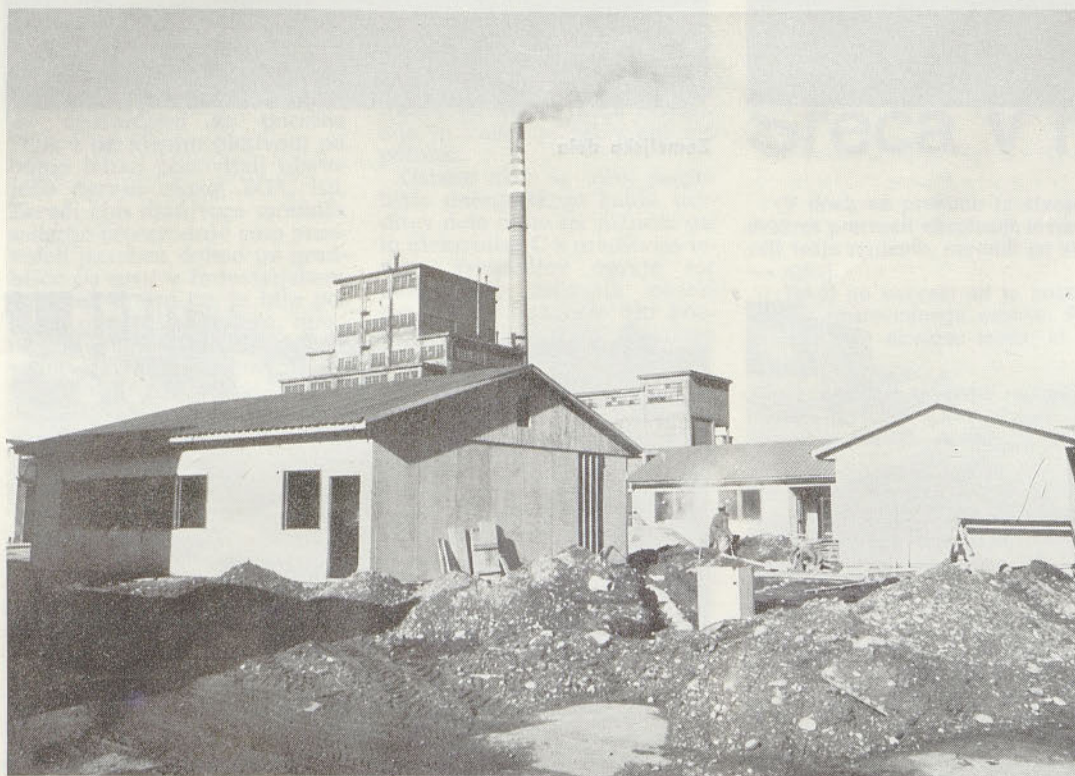
aluminij

Ljudska in študijska knjižnica
Trg svobode 1
62250 Ptuj

Glasilo delovne organ

evo

Začeli smo s pripravljalnimi deli za MPPAI

7. 12. 1985 smo pridobili gradbeno dovoljenje za izvedbo pripravljalnih del za projekt MPPAI. Načrte za pripravljanje dela sta izdelala Konstruktor Maribor in Marles Maribor, delno pa smo uporabili načrte za zunanjo ureditev Elektrolize C, ki jih je izdelal Projekta inženiring Ptuj. Istočasno smo dela oddali KGP — TOZD Nizke gradnje in hidrogradnja Ptuj. Pripravljalna dela obsegajo: predela (geodetski posnetki, postavitve reperjev, izkop ter odvoz panjev, itd.), zavarovanje gradbišča (ograde, vrata), transportne poti (razširitev ceste v industrijskem naselju zaradi dostopa na gradbišče, gradbiščne ceste), gradbiščne provizorije (pisarne, jedilnice, garderobe, sanitarije), instalacije za provizorije (elektrika, voda, telefon), rušitvena dela (gradbeno in mizarsko vzdrževanje) ter prestavitve energetskih in komunalnih vodov na trasi Elektroliza A — Nova livarna.

Seveda je bilo pred začetkom vseh teh del opraviti veliko dela pri podiranju gozda in pospravlilu lesa, kar smo storili z lastnimi močmi. Najbolj se je pri tem izkazala naša skupina za vzdrževanje okolja.

Pripravljalna dela bomo opravili predvsem na gradbišču bodoče Elektrolize C, ki bo med Elektrolizo A in Novo livarno ter za Tovarno anodnih blokov, kjer so predvideni štirje objekti: Oblikovalnica anodnih blokov, Skladišče zelenih in pečenih blokov, Peč za pečenje anodnih blokov, Sestavljalnica anodnih blokov s predelavo ostankov, vsi pa

(Nadaljevanje na 3. strani)

komunalno gradbeništvo
in promet ptuj
tozd nizke gradnje
in hidrogradnje

OBJEKT: PRIPRAVLJALNA DELA ZA MODERNIZACIJO
PROIZVODNJE PRIMARNEGA AL

INVESTITOR: TGA BORIS KIDRIČ KIDRIČEVO

IZVAJALEC:

PROJEKTANT: MILAN ROSIČ gr. teh.

NADZOR: KAMPL LJUBO gr. ing.

ODGOVORNI: GRULEC MITJA gr. teh. ODG. VODJA GR.

Pripravljalna dela za MPPAI

Izkop

Zemeljska dela

Izkop kanala

Niveliranje

Dovozna cesta na gradbišče

Izkop

(Nadaljevanje s 1. strani)

so locirani južno od tovarne anodne mase. Za ostale objekte severno od glavne tovarniške ceste pa zaradi manjšega obsega del in že obstoječe komunalne opreme posebnih pripravljalnih del ne predvidevamo.

Osnovno vodilo pri izvedbi vseh pripravljalnih del je bilo čimprejšnji pričetek del na izgradnji objektov, čim manjši stroški pripravljalnih del ter čim manj motenja obstoječe proizvodnje v času graditve projekta MPPAL. Za novo elektrolizo C in tovarno anodnih blokov bo tako v okviru pripravljalnih del opravljen še del zemeljskih del (čiščenje terena, odvoz humosa in neuporabne zemlje, del izkopa gradbene jame), spodnji ustroji cest, ki jih bomo uporabljali v času gradnje bodo narejeni tako, da po končani izgradnji dobijo še asfaltno prevleko, gradbiščni začasni objekti bodo uporabljeni za potrebe TGA, z ograjenim pletivom pa bomo lahko obnavljali obstoječo ograjo okrog TGA, itd. Zaradi čim manjšega motenja sedanje proizvodnje smo predvideli poseben dohod na gradbišče po cesti v Industrijskem naselju, katero pa je bilo potrebno razširiti na 6 m, novo povezavo elektrolize C in tovarne anodnih blokov južno od obstoječih usmernikov ter cesto od plinske postaje do nove livarne, ki bo tudi asfaltirana zaradi prevoza tekočega aluminija.

Izvajalci se zavedajo, da si samo s hitrim in kvalitetnim delom lahko pridobijo naše zaupanje in možnost za sodelovanje, ko se bo pričelo graditi in so se dobro organizirali, tako, da so dela dobro ste-

kla. V slabih dveh mesecih (medtem smo še praznovali prihod novega leta) so glavna dela praktično že gotova, pomaga pa nam tudi za ta čas izredno lepo vreme.

Zemeljska dela na severnem delu elektrolize C ter na tovarni anod so končana, končane so tudi ceste razen asfaltnih del, pokriti so vsi začasni objekti, kjer se izvajajo zaključna dela. Ostane nam še prestavitev oziroma poglobitev na isti trasi visokonapetostnega kabla za novo livarno. Ker ostane kabel na isti trasi, smo bili prisiljeni položiti provizorij, da bomo lahko obstoječi kabel izklopili in izvedli potrebna dela. Ker je bila dobava tega kabla zelo problematična, nam je sedaj, ko je že položen, vsem odleglo. Da lahko še dosti sami naredimo, smo dokazali ob polaganju kabla, saj se nas je zbralo pod vodstvom električarjev najmanj 150 delavcev iz raznih tozdov in Sektorja za investicije in kabel je bil v eni uri položen.

Ostane nam še torej poglobitev energetskega kabla, ureditev dela ceste na južnem delu elektrolize C z ureditvijo terena, postavitve ograje ter dokončanje začasnih objektov. Ta dela morajo biti končana do 31. 3. 1986. Asfaltna dela bodo izvedena spomladi, takoj, ko bodo to dovoljevale vremenske razmere, rušitve objektov pa bomo izvedli takrat, ko bo zaradi graditve novih objektov to nujno potrebno.

To je torej prvo poročilo o gradbenih aktivnostih za projekt MPPAL. Naši načrti so pričeli dobivati konkretno obliko, kar nas mora spodbujati pri nadaljnjem delu.

Kampl Ljubomir, ing.

Ustanovni sestanek bančnega konzorcija za MPPAL

Sreča v nesreči

V dneh na prehodu iz starega leta v novo, sta novo livarno kar dvakrat pretresli eksploziji, ki na srečo nista zahtevali človeških žrtev, niti težje ranjenih, naredili pa sta precej materialne škode in ugibanj — zakaj.

Takoj po nesreči se je sestala komisija, ki jo je imenoval predsednik poslovnega organa. Po uradnih zapisnikih je dodal svoje mnenje tudi direktor tozda, ki takole pojasnjuje dogajanja v tozdu.

Zapis je nastal takoj po nesreči. Sveže podatke bomo objavili v naslednji številki Aluminija.

V obratu predelave je 31. 12. 1985 prišlo do močne eksplozije v talični peči S2. Vzrok je v zalaganju vlažnega aluminija (odrezki od štance), ki naj bi se po izjavah očitvidcev samodejno zapeljal v peč. Pečar je namreč hotel pred pečjo osušiti celoten vez, ki je bil deloma pokrit s snegom. Eksplozija je uničila okrog 80 m² zasteklenih površin in poškodovala strop peči.

Druga eksplozija se je zgodila 2. 1. 1986 ob 8.20 uri. Pečar je hotel korigirati kemično sestavo taline z zalaganjem »klobukov«. Pri podrobni analizi dogodka je bilo ugotovljeno, da je delavec bil seznanjen z vzroki in posledicami prve eksplozije, vendar je kljub temu nadaljeval z nepredvidnim in neodgovornim načinom zalaganja peči. Posledica je bila močna eksplozija z izlivom aluminija. Strop S3 peči je povsem uničen, dočim vsa ostala električna, plinska in hidravlična instalacija normalno obratuje na obeh pečeh.

Zaključek: Eksplozije tekočega aluminija, ki pride v stik z vlago, so v livarniški praksi praktično vsakodnevna zadeva. Moč eksplozije in s tem posledice so močno odvisne od količine vlage, ki pride v stik s talino. Očitno je, da je vzrok za zadnji dve eksploziji v malomarnem delu pečarjev. Dejstvo je, da smo v obratu predelave pretopili že 20.000 t sekundarnega aluminija za tuje naročnike in cca 40.000 t lastnega povratnega aluminija z enakimi tehnološkimi postopkom.

Idealne rešitve, ki bi izključevala eksplozije ni. Ocenjujem, da bi z ustrežno šaržirno napravo

precej olajšali delo pečarjev. S takšno napravo je možno peč bolje založiti s povratnim materialom že pred samim pričetkom taljenja, ko v peči še ni toliko tekočega aluminija.

Najprimernejša in najcenejša varianta je nabava 5 t viličarja, ki bi ga opremili s podaljšanimi vilicami (s potisno ploščo). Podobno napravo imamo že izdelano z manjšimi dopolnitvami pa jo je možno usposobiti za večino povratnega materiala.

Za posluževanje viličarja je potrebno speljati organizacijske spremembe, kar pomeni zaposlitev voznika viličarja v izmeni. Ista ekipa bi imela za nalogo skrb za pripravo povratnega materiala, ki ga je z večanjem proizvodnje vedno več. Nabava viličarja s šaržirno napravo bi se hitro obrestovala, kajti z obstoječim načinom dela prehitro uničujemo manjše baterijske viličarje, uničujemo peči (poškodbe vrat) ter po nepotrebnem trošimo energijo (prepogosto odpiranje vrat, počasni manevri zalaganja).

Za izključevanje eksplozij je edina rešitev zalaganje popolnoma suhega materiala, kar pa v praksi ni možno. Namreč nikjer po svetu nimajo pokritih deponij sekundarnega aluminija (npr. Ranshofen, LMG, Pechynejeve tovarne, Alunorf itd.). Ob poznavanju dejstva, da se aluminij ob večjih temperaturnih spremembah hitro orosi tudi takšne rešitve ne zagotavljajo absolutne varnosti, kar lahko potrdimo z številnimi primeri iz dolgoletne prakse pretapljanja aluminija.

Ob vseh ukrepih bo najbolj zagleglo vestno in odgovorno delo ter dosledno izvajanje varnostnih predpisov.

Gradbišče

Članke za naslednjo številko pričakujemo v uredništvu do 15. februarja 1986

Rezultati preteklega referenduma opozarjajo

Povzetek analize rezultatov referenduma in rezultatov ankete o seznanjenosti s samoupravnimi akti pred referendumom

V okviru priprav na referendum, ki je bil 14. 9. 1985 smo v Kadrovsko splošnem sektorju pripravili kratko anketo o informiranosti delavcev s samoupravnimi akti, o katerih smo odločali na referendumu. Anketa je ena od metod, s katerimi družboslovci ugotavljamo mnenja in stališča ljudi o določeni problematiki. Anketa v TGA je bila eden od pripomočkov, s katerimi smo ugotavljali uspešnost priprav na referendum.

Rezultate ankete, ki jo je izpolnilo 226 delavcev iz celotne TGA (8,9% zaposlenih), smo računalniško obdelali in z njimi seznanili vodstvo tozd in DPO.

Splošne ugotovitve na nivoju TGA:

1. Skoraj polovica delavcev TGA, ki so izpolnjevali anketo, je menila, da so seznanjeni s spremembami aktov (55–60%). Izjema so TOZD KK — 75%, Vzdrževanje — 66%, delovna skupnost skupnih služb — 66%.

2. Večina delavcev je informacije dobila na zborih (54%), prilogi Aluminija (45%), delovnih skupinah (19%).

3. Več kot polovica vprašanih je ocenjevala, da je bilo gradivo razumljivo pripravljeno (54%). Premalo razumljivo je bilo za 16,8%.

4. Tudi razlage na zborih je polovica vprašanih (50%) ocenjevala kot dobre. Z razlago ni bilo zadovoljnih (22%).

5. Dodatnih informacij ni potrebovalo 51% vprašanih, 26% vprašanih pa si je želelo še informacije o spremembah aktov na nivoju DO.

6. Med vsemi anketiranimi jih je menilo, da bo lahko glasovalo ZA spremembe na referendumu 59,7% vprašanih.

Predloge dodatnih aktivnosti smo navedli pri rezultatih vsake tozd posebej.

Predlogi pred referendumom

TOZD GLINICA

1. Vodstvu TOZD smo predlagali, da delavcem posreduje dodatne informacije predvsem o aktih na nivoju DO. Opozorili smo jih, da so dodatne informacije potrebne predvsem delavcem v belem delu in tekočem vzdrževanju. Delavci v belem delu so tudi želeli dodatne informacije o temeljih plana tozd za obdobje 1986-90.

TOZD PROIZVODNJA

1. Rezultati ankete so opozorili, da je bila seznanjenost z gradivi slabša zlasti v obeh elektrolizah, zato smo predlagali dodatno informiranje delavcev po sindikalnih skupinah. Pri tem bi naj sodelovali predelavci, vodje izmen, obratov in predstavniki DPO.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Po odgovorih sodeč je bila seznanjenost s predlaganimi spremembami relativno slaba (zlasti, če jo primerjamo z rezultati ankete drugih tozd). Zaskrbnjujoč je bil podatek o informiranosti s spremembami SaS o združevanju sredstev za MPPAI. Vodstvo smo predlagali, da na delovnih skupinah in sestankih z vodji ter predelavci dodatno informira delavce, predvsem o SaS o združevanju sredstev za MPPAI, ter s spremembami z akti na nivoju DO.

TOZD VZDRŽEVANJE, TOZD KK, TOZD PROMET

1. Na osnovi rezultatov ankete smo menili, da dodatne informacije niso potrebne.

TOZD LLBK TRBOVLJE

1. Zaključili smo, da je bila informiranost ob tem referendumu veliko slabša. Večina delavcev je in formacije dobila na zboru in na delovnih skupinah, kar opozarja na prepozno dostavo pisanih gradiv (časopis Aluminij in Novice). Potrebne so bile dodatne informacije o spremembah SaS o združitvi v DO TGA in Statutu TGA.

DSSS

1. Ker so bili zbori delavcev šele po izvedeni anketi smo ocenjevali, da so delavci dobili dodatne informacije o spremembah aktov na nivoju DO, ki so jih želeli. Direktorjem sektorjev smo predlagali, da skupaj s sindikalnimi poverjeniki ocenijo, če je potrebno delavce dodatno informirati na sindikalnih skupinah.

Analiza rezultatov glasovanja na referendumu

Na referendumu 14. 9. 1985 je odločalo 2041 delavec, kar je 92,6% zaposlenih. Z udeležbo smo lahko zelo zadovoljni, saj je v vseh tozd presegla 90% (Glinica — 94,3%, Proizvodnja 91,6%, Predelava 89,4%, Vzdrževanje 96,3%, Promet 93,6%, KK 100%, LLBK 85,4%, DSSS 89,6%).

Rezultati, kako smo se odločali o posameznih aktih na nivoju TGA so naslednji:

— SaS o MPPAI 80,8% ZA
— SaS o združitvi v DO TGA 71,9% ZA
— Statut TGA 70,8% ZA
— SaS o inovacijah 71,5%
— Temelji plana tozd 74,7% ZA

Če lahko rezultate na nivoju TGA ocenjujemo kot relativno dobre (zlasti SaS o MPPAI), pa so rezultati po posameznih tozd seveda bistveno drugačni. Še drugačno sliko dobimo, če rezultate analiziramo po posameznih voliščih.

TOZD GLINICA

V tozd Glinica, kjer je bila udeležba na treh glasovalnih me-

stih dobra (74,6%), so bili rezultati glasovanja naslednji:

— SaS o MPPAI 72,8% ZA, 18,9% PROTI
— SaS o združitvi v DO TGA 61,3% ZA, 31,0% PROTI
— Statut TGA 58,2% ZA, 33,3% PROTI
— SaS o inovacijah 57,7% ZA, 34,1% PROTI
— Temelji plana tozd 66,9% ZA, 24,8% PROTI

Pri tem je potrebno opozoriti, da so bili najslabši rezultati doseženi na glasovalnem mestu številka 1, kjer so glasovali delavci rdečega in belega dela. Tako delavci tega dela glinice niso glasovali za sprejem Statuta TGA (46,6% ZA), SaS o inovacijah (48,6% ZA). S SaS o združitvi v DO se je strinjalo 50,8% in temeljih plana tozd 57,6%. Le za SaS o MPPAI jih je bilo 63,5%. Na tem glasovalnem mestu so bili doseženi najslabši rezultati v TGA.

Rezultati ankete in referendumu se med seboj dopolnjujejo, saj je že anketa opozorila na slabo pripravljenost na referendum in pripravljenost glasovanja ZA. Delavci tega dela tozda so opozarjali na slabšo seznanjenost s predlaganimi spremembami zlasti aktov na nivoju TGA. Zaskrbnjujoč je podatek o relativno velikem številu tistih, ki so glasovali PROTI. Na glasovalnem mestu številka 1 je glasovalo proti SaS o MPPAI 25,4% delavcev, SaS o združitvi v DO 39,8%, Statutu TGA 43,6%, SaS o inovacijah 40,2% in temeljih plana 32,2%. Rezultati rdečega in belega dela tozd Glinica (tako v anketi kot na referendumu) zahtevajo, da vodstvo tozd in DPO temeljito analizirajo vzroke nezadovoljstva. Pri tem ne smemo pozabiti, da je referendum lahko za mnoge delavce edina priložnost, da pokažejo svoje nezadovoljstvo ali nerazpoloženje s stvarmi, ki niso nujno v povezavi z gradivom, o katerem se odloča na referendumu.

TOZD PROIZVODNJA

V tozd Proizvodnja so ob 91,6% udeležbi doseženi naslednji rezultati:

— SaS o MPPAI 77% ZA, 13,3% PROTI
— SaS o združitvi v DO 59,5% ZA, 50,8% PROTI
— Statut TGA 59,6% ZA, 50,4% PROTI
— SaS o inovacijah 63,1% ZA, 27,1% PROTI
— Temelji plana tozd 67,4% ZA, 22,4% PROTI

V tem tozd so delavci potrdili potrebnost MPPAI, saj so pri vseh ostalih aktih doseženi precej slabši rezultati. Zelo slabi so rezultati v elektrolizi B (SaS o združitvi v DO 44,3% ZA in 42,7% PROTI, Statut TGA 43,7% ZA in 43,2% PROTI, SaS za inovacije 36,4% PROTI in temeljih plana 30,2% PROTI). Nekoliko boljši rezultati so bili v HA, le da je tudi tukaj skoraj tretjina de-

lavcev glasovala proti sprejemu sprememb aktov na nivoju DO.

Rezultati glasovanja so sicer boljši, kot smo jih predvideli na osnovi rezultatov ankete, vendar zahtevajo, da je potrebno posebej analizirati stanje v obeh elektrolizah (zlasti v HB). Analizirati je potrebno tudi razlage na zborih, saj je bila večina nevadovoljnih v razlago iz HA in HB.

Vodstvu tozd in DPO smo predlagali, da rezultate referenduma obravnava skupaj z delavci na sindikalnih skupinah.

TOZD PREDELAVA

V tozd Predelava so bili doseženi naslednji rezultati (ob 89,4% udeležbi):

— SaS o MPPAI 73,2% ZA, 15,8% PROTI
— SaS o združitvi v DO 56,1% ZA, 32,9% PROTI
— Statut TGA 53,2% ZA, 36,6% PROTI
— SaS o inovacijah 59,3% ZA, 29,7% PROTI
— Temelji plana tozd 61,4% ZA, 25,2% PROTI

Tudi v tozd Predelava je relativno dosti delavcev glasovalo PROTI (za vse ankete skoraj tretjina zaposlenih, razen za MPPAI) — V tozd sta bili dve glasovalni mesti. Slabši rezultati so bili na glasovalnem mestu 2 (za obrat predelavo aluminija, roncice, izparilice in vodstvo tozd), kjer je več kot tretjina glasovala PROTI (izjema je MPPAI — 16%). Poleg že navedenih ugotovitev v anketi pred referendumom moramo opozoriti na relativno majhno zadovoljstvo delavcev tozd Predelava z razumljivostjo gradiva in razlagami na zborih.

Vodstvo tozd in DPO bosta morali temeljito pregledati priprave na referendum, če hočemo doseči na naslednjih referendumih boljše rezultate. Potrebno je tudi ugotoviti dejanske razloge za nezadovoljstvo delavcev (uporabimo lahko podobno ugotovitev kot za tozd Glinica).

TOZD VZDRŽEVANJE, KK, PROMET, LLBK IN DSSS

V teh tozdih in DSSS so bili doseženi relativno dobri rezultati, podobni predvidenim v analizi vprašalnika pred referendumom, zato jih v tem zapisu ne prikazujemo posebej. Vodstvom tozdv in sektorjev smo predlagali, da skupaj z vodji in služb ugotovijo dejanske vzroke proti.

Zaključek

Opravljen analiza rezultatov na referendumu je vspodbuda za analizo stanja v konkretnem okolju. Če upoštevamo, da je referendum ostal praktično edina oblika delavčevega neposrednega odločanja, lahko iščemo povezavo med zadovoljstvom delavcev in rezultati referenduma. Za mnoge delavce je referendum edina

(Nadaljevanje na 5. strani)

oblika, kjer lahko brez strahu pred »posledicami« pokažejo nezadovoljstvo s svojim položajem, odnosi, OD . . . Seveda razlogi niso zmeraj zgolj v delovni organizaciji ali neposredni delovni sredini, temveč so lahko tudi izven tovarniške ograje.

Pred vodstvi tozd je težka naloga, saj morajo ugotoviti dejanske razloge glasovanja »PROTI« nekaterih svojih delavcev. Pri tem se moramo zavedati, da stanja vsesplošnega zadovoljstva ne bomo nikoli dosegli. Moramo pa realno oceniti, kdaj je delež »nezadovoljnih« tako velik, da lahko pripelje do motenj v življenju kolektiva. Potrebno je poiskati vzroke nezadovoljstva, ter jih tudi sproti odpravljati. Zapiranje oči pred problemi in njihovim reševanjem ima lahko zelo negativne posledice (nekaj smo jih v TGA že krepko občutili). Takšne psihološke in sociološke analize so lahko zato koristna pomoč delavcu kot oblika prikazovanja mnenj in opozarjanja na probleme, vodstvu DO in tozd, DPO in samoupravnim organom pa pri reševanju nakopičenih težav in vodenju politike tozd in DO.

PREDLOGI:

1. Vodstva tozd in DPO analizirajo priprave na pretekli referendum ter ugotovitve upoštevajo pri pripravi na nove referendume.

2. Vodstva tozd Glinica, Predelava in Proizvodnja aluminija in tozd KK po zadnjem referendumu 17. 12. 1985, naj analizirajo vzroke nezadovoljstva oziroma nepripravljenost svojih delavcev za sodelovanje pri posameznih aktivnostih TGA. (Posebno pozornost je potrebno posvetiti obratom, ki so v analizi posebej omejeni). Pri tem lahko iščejo tudi strokovno pomoč Kadrovske splošnega sektorja.

3. DPO TGA in tozd naj razpravljajo o analizi ter ugotovitve upoštevajo pri pripravi na naslednji referendum.

4. Po vsakem referendumu je potrebno opraviti analizo rezultatov po glasovalnih mestih in ne le na nivoju tozd. Rezultati posameznih glasovalnih mest so lahko dobri pokazatelji stanja v posameznih delih delovne organizacije.

5. Kadrovske splošni sektor pripravi oblike stalnega ugotavljanja razpoloženja in zadovoljstva delavcev TGA. Na ta način lahko pospešimo reševanje problemov in konfliktnih situacij v sredinah, kjer je nezadovoljstvo največje.

P. S.

Tudi rezultati zadnjega referenduma 17. 12. 1985 so potrdili upravičenost in nujnost takšnih analiz. Že rezultati ankete o seznanjenosti s predlaganimi spremembami so opozarjali na nezadovoljstvo delavcev v TOZD Predelava, TOZD Glinica in TOZD KK ter na njihovo nepripravljenost za potrditev predlaganih sprememb SaS o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Potrdili so tudi nujnost realizacije predlogov, ki smo jih pripravili v naši analizi.

Božo GLAZER

Želje so se končno uresničile

Instaliran računalnik IBM 4361

Želje po zamenjavi računalniškega sistema v delovni organizaciji so se končno uresničile. 12. decembra 1985 smo inštalirali računalnik IBM 4361.

Kupljena je naslednja konfiguracija računalniškega sistema:

— CENTRALNA PROCESNA ENOTA 4361/3, 4 MB spomina z vsemi potrebnimi dodatki za priključitev perifernih enot. Sistem ima 4 kanale za povezavo oddaljenih lokacij.

— DISKOVNE ENOTE IBM 3370 so pomnilniki z direktnim pristopom, ki zaradi izredno velikih kapacitet in gostote zapisa omogočajo uporabnikom uspešno koriščenje sistema na področju on-line in interaktivnih aplikacij. Podatki se shranjujejo na diskih v blokih dolžin. Med pisanjem operacij kontrolna enota konvencionalno sprejete podatke (byte) v bite. Preden čita ali piše podatek, kontrolor primerja identifikacijo bloka z adresno, ki jo pošlje sistem. Hitrost prenosa podatkov je 1.859 MB/s. Povprečni pristopni čas do podatkov je 20 milisekund. Dolžina bloka je 512 (byt). Cilinder se deli na 12 stez po 64 blokov. Kapaciteta diska je 729 MB. Diskovne enote imamo 4 in sicer: 1 kom 3370/A2 in 3 kom 3370/B1.

— TRAJNE ENOTE IBM 3430. Gostota zapisa na njih je 600/6150 BPI. Trajni enoti imamo dve in sicer: 1 kom 3430/A1 in 1 kom 3430/B1.

— TISKALNIK IBM 3203/5. Tiska s hitrostjo 1200 vrstic na minuto dolžine 132 znakov. Največja hitrost, ki jo lahko dosežemo pri pisanju je 1580 vrstic/m, hitrost pisanja je odvisna od števila znakov v vrstici. Tiska se s tiskalno verigo prirejen na našo abecedo (Yu veriga), ki ima 64 znakov.

— KONZOLA IBM 3278/A02 je enotna za optični prikaz in služi za kontrolo in vodenje delovanja računalniškega sistema.

— TERMINALI IBM 3178/C20 so enote za optični prikaz in služijo za celo vrsto terminalskih aktivnosti kot so vnos podatkov, delo z računalnikom, urejanje podatkov, razvoj programov in pozivovanje v datotekah podatkov in banki podatkov. Priključijo se lahko direktno na centralno enoto ali pa preko kontrolne enote. Direktno se lahko priključijo do razdalje 1500 m. Terminali so sestavljeni iz ekrana in premakljive tastature. Na ekran se lahko vpiše 24 vrstic ali 1920 znakov. Za pisanje se uporablja male in velike črke. Osvetlitev polj in znakov se lahko uravnava po želji. Opremljeni so tudi z varnostno ključavnico, ki lahko prepreči vnašanje, modificiranje ali prikaz podatkov in zvočnim signalom, ki nas opozori, da je potrebna akcija za razrešitev nekega posebnega stanja. Terminalov imamo 7. Na naš računalnik pa jih lahko priključimo preko kontrolnih enot do 100.

— MATRIČNI TISKALNIK IBM 3287/2. Je namizni matrični tiskalnik, namenjen za uporabo v pisarniškem okolju. Tiska 120 znakov/s. Dolžina vrstice je 132 znakov. Tiskanje je dvosmerno. Matrična tiskalnica imamo 2.

Pri izbiri računalniškega sistema, ki ga imamo inštaliranega smo izvedli postopke, metode in merila, ki se uporabljajo v današnjem času pri izbiri računalnikov. Toda konfiguracijo smo lahko setavili le v okviru enoletne dolarske kvote najemnine za računalnik IBM 370/115 in je za naše potrebe zelo skromna. Toda še vedno dobra osnova za prehod na boljšo kvaliteto avtomatske obdelave podatkov in izgradnjo z računalnikom podprtega informacijskega sistema v DO.

Seveda pa je računalnik brez programske opreme mrtev. Sistemski programska oprema je neločljiv del vsakega računalnika. Proizvajalci računalniških sistemov običajno za vsak tip računalnika nudijo različne operacijske sisteme. Operacijski sistem je celovit sistem programov, ki omogočajo delovanje računalnika, upravljanje njegovih funkcij in razvoj programske opreme za izpopolnjevanje njegovega delovanja in izvajanja nalog za uporabnike. Izbira optimalnega operacijskega sistema je obsežno in strokovno zahtevno delo. Izbran operacijski sistem pomeni podlago, določa in opredeljuje možnosti in razvoj celotne nadgradnje računalnika in uporabniške programske opreme, skratka vsega, kar gre skozi računalnik. Na izbiro operacijskega sistema vplivata predvsem dve zahtevi:

— omogočiti mora kontinuiteto razvoja in perspektivo navedene razvoja nove tehnologije v svetu,

— omogočati mora nemoteno kontinuiteto dosedanjega dela in programske opreme, ki je razvita na računalniškem sistemu IBM 370/115.

Na osnovi teh zahtev smo izbrali najnovejšo verzijo softwara, ki ga nudi IBM, to je operacijski sistem VM/SP (VIRTUAL MACHINE/SYSTEM PRODUKT). Pregled programskih produktov, ki smo jih vzeli vnašanje je razviden iz sheme v nadaljevanju.

Kratek opis programskih produktov

VM/SP (Virtual Machine/System Produkt) je operacijski sistem, ki upravlja področja računalniškega sistema tako, da ima več uporabnikov istočasno na razpolago računalnik. To se pa doseže zaradi navideznega spomina (virtualne memorije). Vsak virtualni računalnik prevzame funkcije, ki so podane funkcijam realnega računalnika CMS (Conversation Monitor System) je operacijski sistem virtualnega računalnika, ki zagotavlja funkcije terminalskim uporabnikom.

SOL/DATA je relacijska banka podatkov, ki omogoča obdelavo podatkov s pomočjo integriranega jezika za vprašanja (Query Language).

VSE/SP (Virtual Storage Extended/System package) je skupina programskih produktov imenovanih komponente, ki imajo različne funkcije, ki so potrebne za delo računalnika, (pristop k datotekam, upravljanje s pisanjem, izvajanje obdelav itd).

CICS (Customer Information Control System) zagotavlja okolje v katerem se izvajajo DB/DL aplikativni programi. Zagotavlja tok podatkov med aplikativnimi programi in terminali, zagotavlja polnjenje paketnih programov, zagotavlja zaščito podatkov in podobno.

BTAM (Basic Telecommunication Access Method) se koristi za delo ne — SNA mreže.

PLI in RPGII sta prevajalca programskih jezikov.

DITTO so pomožni programi za delo na računalniku.

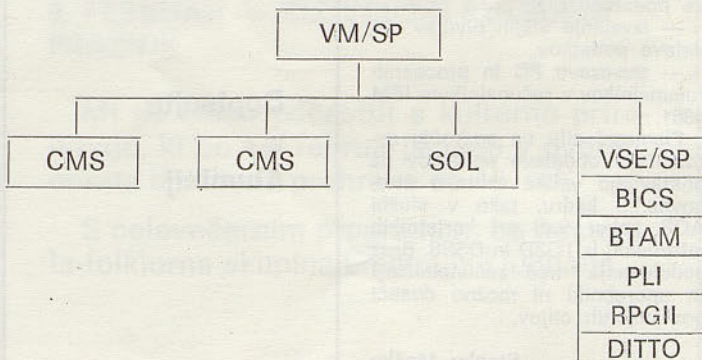
Večino sistemskih produktov imamo že inštaliranih in nam je omogočeno delo na prenosu obdelav iz računalniškega sistema IBM 370/115 na računalniški sistem IBM 4361.

Cilji, ki jih želimo doseči z računalnikom IBM 4361 so:

— hiter in nemoten prenos obstoječih obdelav iz računalnika IBM 370/115,

— sodobnejšo, ažurnejšo in kvalitetnejšo avtomatsko obdelavo podatkov,

— približanje avtomatske obdelave podatkov uporabnikom z inštalacijo terminalov na izvor podatkov to je v TOZD in posamezne službe DSSS.

Organizacija računalniškega - informacijskega sistema v DO

Delovna organizacija je sestavljen in kompleksen poslovni sistem, ki ga običajno sestavljajo tri osnovne komponente: **človekovo delo, materija in energija**. Vse te komponente so med seboj povezane z različnimi realizacijami, ki v sistemu tvorijo nove celote — **pod-sisteme**. V vsaki delovni organizaciji potekajo procesi, ki jih je treba voditi in upravljati. Upravljanje pomeni proces v katerem sodelujoči dejavniki s svojo dejavnostjo zagotavljajo obstoj in razvoj upravljalnega objekta, to poteka od določanja ciljev, poslovne politike, organizacije in vodenja pa vse do izvajanja in kontrole del pri uresničevanju postavljenih ciljev.

Skozi vse faze procesa potekajo informacije, ki nosilca upravljanja seznanjajo o dogajanjih v objektu in njegovem okolju ter njegove aktivnosti povezujejo tako, da vsak v svojem delu opravi svoje naloge. Pretoke informacij med elementi sistema imenujemo informacijske tokove, organizacijsko celovitost teh pa informacijski sistem.

Informacijski sistem v delovni organizaciji je v bistvu organizirana celota komponent (ljudi, sredstev in znanja), ki ima namen omogočiti učinkovito odločanje na vseh področjih in ravneh. Osnovni cilj informacijskega sistema v delovni organizaciji je oskrbeti vse odločitvene subjekte in odločitvena mesta pravočasno z ustreznimi in kvalitetnimi informacijami ob najmanjših možnih stroških. Ključna vloga informacijskega sistema v poslovanju postane še bolj razvidna, če upoštevamo, da je poslovanje v bistvu zagotavljanje ravnotežja na vseh nivojih poslovanja. Tako n.pr. v naši delovni organizaciji moramo uravnovesiti povpraševanje s prodajo, to uravnovesiti s proizvodnjo, ki se uravnoveša z nabavo. Podobno velja za denarne in druge tokove.

Motnje, ki rušijo ustvarjeno ravnesje, so spremembe, ki pritekajo stalno in jih v procesu poslovanja poskušamo nevtralizirati s protiukrepi. Tok sprememb lahko enačimo s tokom poslovnih dogodkov, protiukrepe pa predstavljajo plani, ki jih postavljamo v naprej, da bi lahko bili kos tekočim spremembam in bi mogli obdržati ravnesje.

Informacijski sistem je merilni inštrument in osnovno orodje poslovanja s katerim zaznamo in izmerimo odmak iz »ravnotežne lege« ter s primernim ukrepom, ki je v skladu s prejšnjo strategijo in poslovnimi cilji izravnavamo nastalo neravnesje. Informacijski sistem mora biti zastavljen tako, da spremembe odkrije, ji izmeri in sproži popravek. To vlogo opravlja z zbiranjem podatkov, predelavo, hrانjenjem in izkazovanjem informacij.

Vse zgoraj navedeno pa vodi do tega, da je potrebno informacijski sistem v delovni organizaciji podpreti z računalnikom, ki je najprimernejše orodje človeka za shranjevanje, obdelovanje in izkazovanje podatkov. Da pa lahko informacijski sistem v delovni organizaciji podpremo z računalnikom, moramo organizirati celovito avtomatsko obdelavo podatkov od katere pričakujemo naslednje koristi:

- **integralnost** pridobivanja informacij v okviru delovne organizacije glede na TOZD-e v vodoravni in navpični povezavi dejavnosti;
- **izvirnost** zajemanje podatkov za pridobivanje informacij. Podatki se zajemajo, kjerprvič nastopajo, vzeto časovno in prostorsko brez vmesnega zajemanja in za kogarkoli;
- **enkratnost** obdelave podatkov za kogarkoli s shranjevanjem na različnih nivojih;
- **enotnost** informacij zagotavlja kvaliteto in moč odločanja. Enotna so poimenovanja (sistemi številčenja) in organizacija podatkov;
- **hitrost** pridobivanja informacij, kar nam še posebno koristi pri naročanju izjemnih in občasnih informacij, ki zahtevajo sunkovito obdelavo;
- **kompletnost** obdelave z upoštevanjem vseh tehnik dela;
- **dokumentarnost**, ki mora biti zagotovljena.

V naši delovni organizaciji smo se odločili za izgradnjo z računalnikom podprtega informacijskega sistema s pomočjo Zavoda za organizacijo poslovanja leta 1971, obnovili pogodbo leta 1975 in spremenili pogodbo leta 1977. Kljub dobro postavljenemu programu, ga

v celoti nismo realizirali. Vzrok za nerealizacijo postavljene naloge pri izgradnji z računalnikom podprtega informacijskega sistema je bil poleg premalih kapacitet računalnika IBM 370/115 tudi izredno slabo sodelovanje koristnikov.

Izgradnjo z računalnikom podprtega, informacijskega sistema smo pričeli tako, da smo izdelali koncept povezave modularnih pod-sistemov posameznih funkcionalnih procesov, potem pa smo začeli izvajati posamezne pod sisteme po kriteriju največje koristnosti. Pri uvajanju vsakega modularnega pod sistema upoštevamo, da je naš končni cilj izgradnja integralnega računalniško podprtega informacijskega sistema, ki bo povezoval funkcionalne procese in funkcije upravljanja v zaključno celoto. Zaradi lažjega pristopa k delu smo opravili najbolj grob razrez celotnega sistema poslovanja na njegove štiri temeljna poslovna področja:

I Prodajno poslovno področje	III Nabavno poslovno področje
II Proizvodno poslovno področje	IV Finančno poslovno področje

Poslovna področja so funkcionalne celote in se vedno ne pokrivajo z organizacijskimi enotami delovne organizacije. Rastezajo se preko večjega števila organizacijskih enot. Zaradi tega se morajo vsa dela pri snovanju informacijskega sistema v delovni organizaciji opravljati teamsko.

I. Prodajno poslovno področje se prepleta z:

- prodajno službo
- izvozno službo
- reklamno propagandno službo
- skladiščno službo
- odpremno službo
- cestnim, železniškim prometom in transportno skupino
- finančnim knjigovodstvom
- operativno pripravo dela Tozd
- tehnološko pripravo dela Tozd
- izhodno in vhodno kontrolo

II. Proizvodno poslovno področje se prepleta z:

- tehnološko pripravo dela Tozd
- operativno pripravo dela Tozd
- kontrolo kvalitete
- vhodno izhodno kontrolo
- cestnim, železniškim prometom in transportno skupino
- skladiščno službo
- vzdrževanjem delovnih sredstev in naprav
- računovodstvom
- finančno službo
- nabavno službo
- prodajno službo

III. Nabavno poslovno področje obsega:

- a) kadrovanje (priskrba delovne sile)
- b) investicije (priskrba delovnih sredstev)
- c) nabavo (priskrba predmetov dela)

a) Kadrovske poslovno področje se prepleta:

- kadrovske službo
- finančno službo
- računovodstvom
- samoupravo
- pravno službo
- zdravstvenim centrom
- proizvodnimi in vzdrževalnimi TOZD

b) Investicijsko poslovno področje se prepleta z:

- investicijsko službo
- konstrukcijsko službo
- nabavno službo
- računovodstvom
- finančnim knjigovodstvom
- tehnološkimi pripravami Tozd
- operativnimi pripravami dela Tozd
- skladiščno službo

c) Nabavno poslovno področje se prepleta z:

- nabavno službo
- prodajno službo
- skladiščno službo

(Nadaljevanje s 5. strani)

- organiziranje relacijske banke podatkov SQL,
- izvajanje višjih nivojev obdelave podatkov,
- povezavo PC in procesnih računalnikov z računalnikom IBM 4361.

Planirani cilji na področju avtomatske obdelave podatkov pa postavljajo velike zahteve strokovnemu kadru, tako v službi AOP, kakor tudi pri koristnikih informacij iz TOZD in DSSS. Brez sodelovanja med računalničarji in uporabniki ni možno doseči postavljenih ciljev.

Stanko Meško

Dopisujte
v
Aluminij

- prometom
- računovodstvom
- finančnim knjigovodstvom
- operativnimi pripravami dela v Tozd
- tehnološkimi pripravami dela Tozd
- vhodno izhodno kontrolo
- investicijskim sektorjem
- priročnimi skladišči Tozd

IV. Finančno poslovno področje se prepleta:

- preko vseh predhodnih poslovnih področij v DO.
- Pri vseh poslovnih področjih pa pridejo v poštev še:
- plansko analitska služba
- organizacijska služba
- služba AOP
- interna kontrola v DO
- in po potrebi še zunanje svetovalne organizacije.

Celotni računalniško podprti informacijski sistem smo v DO razdelili na naslednje informacijske podsisteme:

- a) nabavni informacijski sistem
- b) kadroviski informacijski sistem
- c) informacijski sistem delovnih sredstev
- d) proizvodni informacijski sistem
- e) prodajni informacijski sistem
- f) finančni informacijski sistem
- g) planiranje, analiza in statistika

Delo pri organiziranju in obdelavi posameznih modelov računalniško podprtega informacijskega sistema se odvija teamsko. Člani teama so izbrani iz področij in služb, ki so povezane s področjem, ki ga želimo obdelovati. Člani teama so stalni in občasni, določijo pa jih vodstvo podjetja ali pa direktor sektorja za plan organizacijo in AOP.

Delo se koordinira na delovnih sestankih, ki jih praviloma sklicuje vodja teama. Na delovnih sestankih se porazdelijo delovne naloge in pregleda že opravljeno delo. Na vsakem sestanku se piše delovni zapisnik iz katerega mora biti razvidna zadolžitev posameznih članov teama za izvedbo nalog in rok izvršitve istih. Zapisniki se pošiljajo vsem članom teama in odgovornim vodstvenim in vodilnim delavcem DO. Pri definiranju in uvajanju podprojekta informacijskega sistema DO morajo neposredno sodelovati bodoči koristniki informacij in dosedanj obdelovalci podatkov. Brez njih bo podprojekt ostal mrtvo rojeno dete in spomin na vložen trud in povzročene stroške. Vsaka Tozd ali strokovna služba mora biti zastopana pri organiziranju IS.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Dobitnik zlatega znaka

V navadi je tako, da vedno predstavimo naše dobitnike zlatega znaka. Prvi sogovornik je Erbus Slavko, kontrolor surovin — vhodna kontrola iz tozda Kontrola kvalitete.

Po prvem telefonskem klicu je kazalo, da ne bova našla časa za pogovor, kar me je skoraj malo presenetilo, saj nisem poznala njegovega dela, ki ni tako, da bi lahko sedel v pisarni, pač pa je podnevi in ponoči razpet med delom na tehtnici in železniških tirih v tovarni in zunaj nje. Kot prihaja material, tako mora biti prevzemalec zraven. Uspelo nama je biti nekaj časa v prijetnem pogovoru in šele, ko so postali telefonski klici pogostejši, sva se poslovila. Pogovarjala sva se predvsem o delu.

»V tovarni sem triintrideseto leto. Začel sem že na montaži. Prav na prva leta imam lepe spomine, morda najlepše. Delali smo skupaj s tujci, jaz npr. z Nemci, kar mi še danes prav pride, saj nimam težav s tujimi šoferji, ker mi gre nemščina dobro z jezika. To so bila enkratna leta. Mislim,

da je pomembno omeniti to, da smo takrat z malo in ne-kvalificiranimi kadri uspeli uresničiti velike načrte. Odgovornost do dela je bila mnogo večja. Začetek proizvodnje je bilo res enkratno doživetje.«

Po uspešni montaži jih je veliko prišlo v glinico, med njimi tudi Slavko Erbus. V plinarni je delal kot strojnik. Potem, ko so plinarno razformirali, so šli delavci drugam. Obljubili so jim, da bodo delali na enakovrednih mestih, vendar ni bilo tako. Boleče in mučno je bilo, zato se nerad spominja tistih let, ko je moral kar precej časa »štemati« peč v elektrolizi. Kasneje je prišel v KK in se zaposlil na delovnem mestu kontrolorja surovin.

V delovni organizaciji se zelo dobro počuti. Tudi delo, ki ga ima rad, čeprav je naporno, izmensko in predvsem odgovorno, ne bi zamenjal. Rad bi le, da bi po vseh dolgih letih nekdo le vzel pod drobnogled tudi ta opravila in jih vsaj nekaj več ovrednotil.

Pa pogojimo, kako izgleda delovni dan kontrolorja suro-

Slavko Erbus prejema zlati znak

vin. (Naj mi ne zameri, če ne bom napisala vsega.) Vsak dan, je to dopoldne ali popoldne, je potrebno storiti iste reči. Dopoldne morda nekaj več administrativnih (pisanje na stroj mu ne dela težav, čeprav samo s štirimi prsti). Potrebno je opraviti ves prevzem in obračun, prevzem in knjiženje, prevzem in kontrolo. Iz pisarne gredo potem podpisani papirji tja, kamor morajo, seveda tudi na računalniško obdelavo.

»Ko pride material sem sam, da odločim, ali je to res tisto, kar smo naročili, je kvaliteta kot je zapisano. Vsaj vizuelno moram oceniti, kvaliteto potem tako ocenjuje tehnik v laboratoriju. Ta ima možnost pogledati kvaliteto tudi dvakrat, če je v dvomih, meni se to ne sme zgoditi, kar enkrat podpisem, je. Popraviti se več ne da. Moram priznati, da sem imel doslej še kar srečno roko ali oči. Včasih je sicer precej nerodno, ko je potrebno ponoči lesti na tovarnjak ali vagon in vidim drugačne barve kot so v resnici. Malo me tudi skrbi, kako bo, ko bo prihajala draga oprema za novo elektrolizo. Kako pa naj vem, da je v lepo zapakiranem zaboju vse prav. Velikokrat se prav ob tujih materialih, ki jih tehtamo na naši stari tehtnici, počutim prav smešno, saj ne morem tehtati velikega tovora naenkrat. Zgodi se, saj je tudi logično, da moje tehtanje ni toliko natan-

čno kot tisto z elektronsko tehtnico. Ti veliki tovarnjaki so tudi plombirani in tem zaupam. Ne vprašajte, kako čudno me gladajo šoferji teh velikih tovarnjakov, ko se trudim okrog naše tehtnice. A kaj hočem, delo je potrebno opraviti, upam lahko le, da bo tudi naša oprema kdaj boljša.«

Potem sva rekla še marsikaj o mladih v TGA, za katere se mu zdi, da so velikokrat preveč zahtevni, sami pa nimajo dovolj delovnih navad. Tudi o nagrajevanju po delu sva razpravljala in ugibala, da bo v TGA to zelo težko izpeljati. »Kdo bo tisti, ki bo res realno ocenil, kaj je več in bolje storjeno. Če pa ocenjujem TGA kot celoto, smo vendarle zdrav kolektiv. Najbolj sicer poznam svoj tozd in zanj lahko z gotovostjo rečem, da to je. Sam nisem imel nobenih problemov, tudi s sodelavci ne. Mi moramo biti povezani. Vidimo se, ko predajemo izmeno, tudi dnevnik vodimo, kjer je zapisano vse, kako je potekalo delo, kaj je potrebno še storiti. Če je slučajno kateri od nas treh zadržan, potem se brez problemov nadomeščamo. Nikoli nismo imeli problema z disciplino. Vem, kaj mi je storiti, prav tako tudi moji sodelavci. Ob tem se mi zdi včasih nerazumljiva zapora kapije in vrsta pred njo. Saj imamo predelavce, mojstre, vodje. Všeč mi je doslednost in red.«

Vera Peklar

8. FEBRUAR — SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Mi ga bomo počastili s kulturno prireditvijo, ki bo 14. februarja 1986 v dvorani obrata družbene prehrane ob 19. uri.

S celovečernim programom bo nastopila folklorna skupina Emona iz Ljubljane.

Kako smo poslovali

Tabela I: DINAMIKA POSLOVANJA — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Rebalans plana poslovanja		DOSEŽENO				INDEKSI			
				1984		1985		1985/84		1985	
		XII.	I-XII.	XII.	I-XII.	XII.	I-XII.	7:5	8:6	7:3	8:4
TOZD TOVARNA GLINICE											
Al hidrat Al2O3	t	8.431	104.078	9.127	106.750	10.209	105.665	112	99	121	102
Od tega: predel. Al2O3	t	429	5.299	553	5.237	325	5.082	59	97	76	96
Kalcinirana glinica											
— redna proizvodnja	t	7.959	98.254	8.882	100.915	8.578	96.807	97	96	108	99
— predelava	t	—	—	23	49	—	19	97	39	—	—
Prodani hidrat Al2O3											
— redna proizvodnja	t	—	—	11	105	—	31	—	30	—	—
— predelava	t	429	5.299	530	5.187	325	5.063	61	98	76	96
Skupaj (kalc. gl. + pr. hid.)	t	8.388	103.553	9.446	106.256	8.903	101.920	94	96	106	89
Raztop. vodno steklo	t	656	7.722	869	9.682	786	8.398	90	87	120	109
Od tega: predelava	t	11	124	292	2.480	—	124	—	5	—	100
Zeolit A — suhi	t	130	1.530	100	1.459	131	1.620	131	111	101	106
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolitski Al — hala A	t	1.754	20.649	1.802	21.186	1.823	20.929	101	99	104	101
Elektrolitski Al — hala B	t	2.055	24.196	2.076	24.551	2.019	24.126	97	98	98	100
Elektrolitski Al — hala B-6P	t	92	1.086	98	616	98	1.098	100	178	107	101
Skupaj hala A+B+B—6P	t	3.901	45.931	3.976	46.353	3.940	46.153	99	100	101	100
Anodna masa	t	2.393	25.545	2.064	25.162	1.867	25.084	90	100	78	98
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
Al formati	t	1.168	19.653	1.836	19.795	2.671	20.581	145	104	229	105
Al formati — za izparil.	t	—	—	—	1.247	133	860	—	69	—	—
Al žica	t	102	1.655	— 57	2.908	269	2.274	—	78	264	137
Al trak — ozki za prodajo	t	75	1.000	12	525	—	853	—	162	—	85
Al trak — ozki za rodel.	t	226	2.800	170	2.765	219	2.702	129	98	97	97
Rondelice	t	82	1.400	65	1.315	104	1.408	160	107	127	101
Al trak — široki za prod.	t	77	3.000	645	4.581	154	3.586	24	78	200	120
Al trak — široki za izp.	t	695	3.250	32	962	86	1.969	269	205	12	61
Izparilci	t	102	1.300	71	1.070	118	1.298	166	121	116	100
Al zlitine: gnetne	t	448	7.800	737	8.481	692	8.330	94	98	154	107
R livarske	t	533	7.300	641	7.222	422	7.147	66	99	79	98
Predzlitine: lastna por.	t	7	1.016	82	1.059	87	1.191	106	112	—	117
Drogi za kline + stik.	t	24	100	15	190	5	120	33	63	21	120
Tokovodniki za MPPAI	t	1.016	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—
Livarna skupaj:	t	4.555	52.274	4.249	52.120	4.960	52.319	117	100	109	100
Od tega: blagovna proizv.	t	3.603	45.108	3.950	45.897	4.430	45.477	112	99	123	101
Pretapljanje Al	t	136	2.500	491	3.878	129	2.421	26	62	95	97

TOZD Tovarna glinice

Proizvodnja Al hidrata Al2O3 je dosežena v mesecu decembru z 10.209 ton (indeks 121), od tega je predelano 325 ton (indeks 76). V času od I-XII smo proizvedli 105.665 ton in s to količino presegli rebalans plana poslovanja za 1.587 ton oz. 2 %, proizvodnje v enakem obdobju preteklega leta pa nismo dosegli za 1.085 ton oz. 1 %. V zadnjem mesecu smo proizvedli 8.578 ton kalcinirane glinice, Al hidrata Al2O3 pa smo porabili iz predelave 325 ton, to je skupaj 8.903 ton in s to količino presegamo rebalans plana za 515 ton (indeks 106). Kumulativna proizvodnja kalcinirane glinice in prodanega hidrata Al2O3 je dosežena z 101.920 ton, to je 1.633 ton manj kot smo načrtovali (indeks 98) in 4.336 ton manj kot v enakem obdobju preteklega leta (indeks 96).

Iz tabele II je razvidno, da smo pri proizvodnji Al hidrata Al2O3 v dvanajstih mesecih porabili 101 % boksita, 86 % Na hidroksida, 99 % pare, 171 % žganega apna in 106 % električne energije. Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo od januarja do decembra presegli porabo toplotne energije za 3 % in električne energije za 9 %.

V mesecu decembru smo proizvedli 786 ton raztopljenega vodnega stekla (indeks 120), v obdobju I-XII znaša proizvodnja 8.398 ton in je za 676 ton oz. 9 % večja kot smo predvideli v rebalansu letnega plana. Od skupne proizvodnje smo v dva-

najstih mesecih predelali 124 ton raztopljenega vodnega stekla in s tem dosegli plansko količino (indeks 100).

Proizvodnja zeolita A-suhega je decembra dosežena z 131 ton (indeks 101), od januarja do decembra znaša 1.620 ton in za 90 ton oz. 6 % presega planirano proizvodnjo.

TOZD Proizvodnja aluminija

V hali A smo v zadnjem mesecu proizvedli 1.823 ton elektrolitskega Al in s to količino presegli plan za 69 ton oz. 4 %. Kumulativna proizvodnja znaša 20.929 ton in je za 280 ton večja od načrtovanega (indeks 101) in 257 ton manjša od proizvodnje v enakem obdobju preteklega leta (indeks 99).

V hali B znaša decembarska proizvodnja 2.019 ton in ne dosega predvidene za 36 ton oz. 2 %. Od januarja do decembra smo proizvedli 24.126 ton in prav tako ne dosežemo plana za 70 ton (indeks 100).

Proizvodnja poskusnih peči v hali B znaša v zadnjem mesecu 98 ton oz. 1 % presega načrtovano proizvodnjo. Skupna proizvodnja v halah znaša v decembru 3.940 ton, torej je za 39 ton večja kot v planu (indeks 101), v času od I-XII pa smo proizvedli 46.153 ton in za 222 ton preokračujemo načrtovano proizvodnjo (indeks 100).

V hali A smo v času od I-XII porabili 98 % anodne mase, 63 % kriolita, 101 % Al fluorida in 99 % el. energije.

V hali B smo v celem porabili za 1 % manj anodne mase in

Tabela II: Pregled porabljenih najvažnejših surovin na enoto proizv.

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan 1985	DOSEŽENO		INDEKSI	
			XII.	I-XII.	4 : 3	5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
TOZD Tovarna glinice						
Al hidrat — Al2O3						
— boksit	t	* 2,625	2,690	2,641	102	101
— Na hidroksid 100 %	t	* 0,1062	0,1398	0,0913	132	86
— para	t	4,450	4,328	4,394	97	99
— žgano apno	t	0,0405	0,0621	0,0693	153	171
— el. energija	kWh	360,653	352,058	380,639	98	106
Kalcinirana glinica						
— toplotna nergija	GJ	5,445	5,572	5,621	102	103
— para	t	0,0402	0,0402	0,0402	100	100
— Al fluorid	t	0,000412	0,00027	0,00017	65	41
— el. energija	kWh	31,174	32,010	33,951	103	109
TOZD Proizvodnja aluminija						
Elektrolitski Al — hala A						
— glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
— anodna masa	t	0,575	0,091	0,562	103	98
— kriolit	t	0,030	0,034	0,019	113	63
— Al fluorid	t	0,040	0,038	0,0403	95	101
— el. energija	kWh	17,071	17,591	17,773	98	99
Elektrolitski Al — hala B						
— glinica	t	1,929	1,920	1,920	100	100
— anodna masa	t	0,565	0,573	0,557	101	99
— kriolit	t	0,030	0,020	0,021	67	70
— Al fluorid	t	0,040	0,039	0,0402	98	101
— el. energija	kWh	17,537	17,471	17,471	100	99
Elektrolitski Al — hala B-6P						
— glinica	t	1,920	1,928	1,920	100	100
— anodna masa	t	0,600	0,511	0,573	85	96
— kriolit	t	0,030	0,0061	0,0201	20	67
— Al fluorid	t	0,040	0,027	0,022	68	55
— el. energija	kWh	16,979	16,001	16,819	94	99
Anodna masa						
— petrolkoks	t	0,67165	0,67658	0,65017	101	97
— katranska smola	t	0,338015	0,33310	0,36166	99	107
— mazut	t	0,0055	0,00118	0,00149	21	27
— el. energija	kWh	150	140	132	93	88
* programiran normativ						

* programiran normativ

(Nadaljevanje na 11. strani)

Sindikat ni le za organiziranje razprodaj

Financiranje in materialno poslovanje

je urejeno s Pravilnikom o financiranju in finančno-materialnem poslovanju v ZSS; članarina znaša 0,60 % od neto osebnega dohodka. Poleg prihodka od članarine osnovne organizacije ZS pridobivajo dohodek še:

- iz namenskega prispevka za planirane aktivnosti osnovnih organizacij,
- od obresti iz denarnih sredstev.

Za dejavnost zveze sindikatov se zbrana članarina deli med posamezne uporabnike po naslednjih razmerjih:

osnovne organizacije	40 %
občinske organizacije	34,1 %
republiška organizacija	19,1 %
zvezna organizacija	6,8 %

Osnovna organizacija obdrži svoj delež (40 %) zase, ostale deleže pa redno mesečno nakazuje na zbirni račun sindikalne članarine pri občinskem svetu ZSS.

Sindikalna članarina je namenjena za kritje odhodkov, ki jih imajo organizacije in organi zveze sindikatov pri uresničevanju svoje vloge, določene s Statutom ZSS in pri izpolnjevanju svoje programske in delovne usmeritve. Organi in organizacije zveze sindikatov ne morejo trošiti sindikalne članarine za namene, s katerimi ne prispevajo k izboljšanju dela in uresničevanju družbene vloge ZS. O konkretni uporabi članarine v skladu s sprejetim programom dela in finančnim načrtom odloči OO ZS na letni seji.

Sredstva, ki ostanejo na razpolago v delovni organizaciji (40 % od članarine) se dalje razporedijo:

- 45 % združena sredstva,
- 55 % sredstva za delo in potrebe OO v TOZD.

Združena sredstva se namenijo združujejo za skupne akcije na nivoju delovne organizacije in to:

- za darila upokojenim članom,
- za darilne bone (bolniška),
- za nakup venca ob smrti člana kolektiva.

Sredstva, ki ostanejo osnovnim organizacijam sindikata v TOZD (55 %) uporabljajo člani sindikata za dejavnosti v TOZD.

Sredstva namenskega prispevka so namenjena za delo KOOS, komisij in aktivov pri konferenci ter dotacije društvom in osnovnim šolam, in sicer:

- komisiji za šport in rekreacijo,
- komisiji za kulturo,
- konferenci ZSMS TGA,
- aktivu žena TGA,
- moškemu pevskemu zboru,
- godbi na pihala,
- akcijski konferenci ZK TGA,
- TOZD LLBK,
- Osnovnim šolam: Kidričovo, Žetale in Leskovec.

Smo ena redkih delovnih organizacij, ki z minimalnimi sredstvi aktivno delamo ter na visokem kulturnem nivoju obeležimo vse pomembne dogodke za delovno organizacijo in širšo družbeno skupnost.

TOZD Predelava aluminija

V livarni in obratu predelave smo v decembru proizvedli 4.960 ton različnih livarniških proizvodov ter smo s to količino za 405 ton prekoračili planirano proizvodnjo v rebalansu letnega plana poslovanja (indeks 109). Od začetka do konca leta znaša proizvodnja 52.319 ton in je prav tako večja od načrtovane za 45 ton (indeks 100), od proizvodnje v enakem obdobju preteklega leta pa za 199 ton (indeks 100).

Mesečna blagovna proizvodnja je 4.430 ton ter je za 827 ton višja kot v rebalansu letnega plana (indeks 123), kumulativna proizvodnja je 45.477 ton in presega načrtovano za 369 ton oz. 1 %.

V mesecu decembru smo pretopili 129 ton Al za tuje naročnike, to je 95 % planiranega pretapljanja, v času od I-XII smo pretopili 2.421 ton Al ter prav tako ne dosegamo planske količine za 79 ton oz. 3 %.

Gradivo pripravila:
Dragica Leskovec

tisti, ki bodo pripravljeni delati.

Kakšni so vaši načrti, kaj je prvenstvena naloga sindikata? Jo bo mogoče uresničiti?

Novo vodstvo sindikata si še ni zadalo posebnih nalog. Trudili se bomo realizirati sklepe z letne konference sindikata, ki je bila v novembru, in vključujejo dosti obvezujočega: od MPPAI do nagajevanja po delu. Vsekakor sta ti dve nalogi prioriteta, toda ob vsem tem ne smemo pozabiti še vsega ostalega, kar je potrebno za dobre samoupravne odnose v delovni organizaciji. Vpeljati bo potrebno znova posvete DPO. Ravno skupni sestanki so se pokazali kot zelo koristni; tako zasnovane akcije so bile vedno dobro izvedene. Moti me mišljenje nekaterih v delovni organizaciji, da je sindikat le za organiziranje razprodaj in podobnih akcij ter na tej osnovi ocenjujejo vključevanje sindikata v druga področja, za katera smo kompetentni, da dajemo svoje mnenje, kot vtikanje v področje, ki ni naše. Zakon o združenem delu določa, da pri uresničevanju svojih z ustavo določenih pravic in obveznosti daje sindikat pobudo za ukrepe in nastopa z ukrepi, s katerimi se zagotavlja, da delavci uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice ter da odločajo o drugih vprašanjih svojega družbenoekonomskega položaja; in to se bomo trudili uresničiti. Potrebno bo seveda skupno delo in sodelovanje vseh v našem kolektivu; nas v izvršilnem odboru, ki nam je zastopanje interesov delavcev zaupano v tem mandatu in vseh delavcev, ki imajo po zakonu pravico in dolžnost svoje zahteve izraziti po sindikatu.

Zavedam se odgovornosti pri dajanju obljub, zato bi raje rekel, da bomo naredili vse, kar bo zastavljeno in zahtevano od nas, vendar s pomočjo in delom vseh.

Janez Kotar

Pogovor s predsednikom sindikata

Od kdaj se v TGA, kje delate in kaj?

V TGA sem zaposlen od leta 1976. Sedaj delam v TOZD Predelava v obratu izparilnikov kot vodja linije Ekspan-dal.

Kakšni so prvi vtisi?

Po tako kratkem času je o vtisih težko govoriti. Vsekakor nisem pričakoval toliko raznoliškega dela. Kot podpredsednik sem določene stvari spoznal, vendar sedaj ugotavljam, da je to bilo le malo; mnogo problemov se pojavlja dnevno in jih je potrebno sprotno reševati. Sedaj smo močno angažirani pri evidentiranju v samoupravne organe, SIS in organe družbenopolitične skupnosti. Tako nam ostaja malo časa, ki bi ga morali posvetiti aktivnostim, ki so bistvene za delo sindikata. Postavili smo jih ob stran, ker je pomembno in potrebno, da evidentiranje in potem same volitve kvalitetno speljemo. Upam, da bodo tako izvoljeni

(Nadaljevanje z 8. strani)

električne energije, za 30 % manj kriolita in za 1 % več Al fluorida kot smo načrtovali.

Pri proizvodnji poskusnih peči v hali B smo prav tako porabili vseh surovin manj kot smo predvideli in sicer: anodni bloki (indeks 96), kriolit (indeks 67), Al fluorid (indeks 55) in el. energija (indeks 99).

V mesecu decembru smo proizvedli 1.867 ton anodne mase, to je 526 ton oz. 22 % manj kot smo planirali. Kumulativna proizvodnja je 25.084 ton in ne dosega plana za 461 ton (indeks 98), v primerjavi s proizvodnjo v enakem obdobju preteklega leta pa je manjša za 78 ton (indeks 100).

Pri proizvodnji anodne mase smo v času od I-XII presegli porabo katranske smole za 7 %, manj pa smo porabili petrol koks za 3 %, mazuta za 73 % in električne energije za 12 %.

Obrezovanje izparilnikov

SAMOUPRAVNI SPORAZUM SKLADA TOVARIŠKE SAMOPOMOČI pri Konferenci osnovnih organizacij sindikata Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

1. člen

Sklad Tovariške samopomoči pri Konferenci osnovnih organizacij sindikata Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo se oblikuje iz sredstev, katera prostovoljno združijo člani kolektiva v višini 100.— din mesečno.

2. člen

Član Tovariške samopomoči postane delavec Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, ko podpiše pristopno izjavo s katero potrdi, da dovoljuje odvajanje sredstev v višini 100.— din od osebnega dohodka za tekoči mesec. Odvajanje sredstev se vrši avtomatično v obliki odbitkov.

3. člen

Sredstva prispevka članov Tovariške samopomoči se vsako leto s 1. 1. tekočega leta povišajo za 20 % na osnovo, s tem pa tudi višina izplačanih sredstev upravičencem iz 6. člena.

4. člen

Zbrana sredstva se nalagajo na hranilno knjižico pri Kreditni banki. Naložbe, dviganje in izplačila sredstev upravičencem, vrši delavec, kateri opravlja dela blagajnika pri Konferenci osnovnih organizacij sindikata.

5. člen

S skladom Tovariške samopomoči upravlja in nadzira Nadzorni odbor, ki ga izvoli Konferenca osnovnih organizacij sindikata Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo na volilni konferenci.

6. člen

Mandatna doba Nadzornega odbora traja 2 leti.

7. člen

Sredstva sklada Tovariške samopomoči se uporabljajo kot pomoč:

- a) ob smrti člana kolektiva, kateri je bil član Tovariške samopomoči se zakoncu, če pa zakonca ni, tistemu kateri predloži dokazilo o stroških pogreba, izplača 48.000.— din,
- b) ob smrti moža ali žene se članu Tovariške samopomoči izplača 24.000.— din,
- c) ob smrti otroka ali posvojenca se članu Tovariške samopomoči izplača 12.000.— din,
- d) ob smrti očeta ali matere se članu Tovariške samopomoči izplača 6.000.— din,
- e) ob smrti brata ali sestre se članu Tovariške samopomoči izplača 6.000.— din,
- f) ob smrti tasta ali tašče se članu Tovariške samopomoči izplača 3.600.— din,
- g) ob smrti upokojenega člana Tovariške samopomoči se zakoncu, če pa zakonca ni, tistemu, kateri predloži dokazilo o stroških pogreba izplača 24.000.— din,
- h) ob smrti zakonca upokojenega člana Tovariške samopomoči se upokojenemu članu Tovariške samopomoči izplača 12.000.— din.

8. člen

Za uveljavljanje pravic iz 6. člena upravičenci morajo predložiti mrliški list, dokazilo o sorodstvenem razmerju, katerega izda pristojna krajevna skupnost, ter za točko a) in g) dokazilo o stroških pogreba.

9. člen

Za sklad Tovariške samopomoči se vodi pri Konferenci osnovnih sindikatov Tovarne glinice in aluminija posebna blagajniška knjiga.

10. člen

Sporazum začne veljati, ko Izvršni odbor Konference ugotovi, da je v predlagani obliki sprejet v vseh osnovnih organizacijah sindikata TOZD in DSSS z istim dnem preneha veljati dosednji Samoupravni sporazum.

11. člen

Pravico do uveljavljanja zneskov iz člena 7. imajo vsi člani Tovariške samopomoči. Če član Tovariške samopomoči želi odstopiti, mora podpisati odstopno izjavo v tajništvu družbeno političnih organizacij TGA. Sporazum začne veljati in se uporablja od 1. 1. 1986 dalje. Tolmači ga IO KOOS.

V sindikatu so ugotovili, da več kot sto delavcev še vedno ni včlanjenih v Aktiv tovariške samopomoči, zato prosijo, da storijo to takoj.

ZAHVALA

November je že daleč za nami in srečanje upokojencev prav tako, pa vendar naj ga še enkrat omenimo in sicer zato, da zapišemo zahvalo neke skupine upokojencev, ki noče biti imenovana.

Naročili so mi naj zapišem: Hvala organizatorjem in vsem, ki so kakorkoli prispevali (z delom ali idejami), da je bilo srečanje tako prijetno.

Skupina upokojencev, ki se vsako leto udeleži srečanja.

Lep uspeh naših kegljačic

Zmagovalna ekipa

Moramo priznati, da kegljaški šport v občini Ptuj doživlja pravi preporod.

Kegljaški klub Drava je v mesecu novembru v počastitev Dneva republike organiziral občinsko prvenstvo za leto 1985 za posameznike in ekipno. Udeležilo se je 14 ženskih in 27 moških ekip. V posamezni konkurenci pa je bilo 45 žensk in 108 moških udeležencev.

Naslov občinske prvakinja za leto 1985 v kegljanju posamezno — ženske je osvojila Artenjak Nežika.

Špehonja Ludvik je osvojil 2. mesto posamezno moški.

Ekipno so ženske osvojile 1. mesto kegljačice TGA Kidričevo v sestavi:

1. Artenjak Nežika iz TOZD Pro-met,
2. Kos Jožica iz TOZD Vzdrževanje,

3. Skaza Angela iz DSSS.

Ekipno moški so ponovno osvojili 1. mesto kegljači TGA Kidričevo v sestavi:

1. Špehonja Ludvik iz TOZD Vzdrževanje,
2. Šeruga Alojz iz TOZD Tovar-na glinice,
3. Colnarič Danijel iz DSSS,
4. Kokol Anton iz DSSS.

Da zmage naših kegljačic in kegljačev ni le zgolj športna sreča je dokaz, da sta moška in ženska ekipa osvojili 1. mesti na sindikalnem tekmovanju občine Ptuj za leto 1985, ki jo je organizirala v mesecu decembru Telesno kulturna skupnost občine Ptuj.

Iskrene čestitke!

Komisija za šport in rekreacijo pri KOOS TGA

Ob odhodu v pokoj

Po odhodu v pokoj se poslavljamo od vseh delavcev TGA, tudi zunanjih sodelavcev.

Še vedno živim s kolektivom, sedaj že po tolikem času, to je 6 mesecev, odkar sem dejansko upokojen, se še vedno zjutraj zbuja za odhod na delo. Šele po nekem času se zavem, da je to minilo in da ni več vrnitve.

Tako je naravni zakon opredelil vsakemu »usodo«, kakršnoli, da je začetek — rojevanje oz. delo, veselje ali pa nasprotno. Seveda pa tudi konec, kar gre s časom tudi v pozabo in se tu pa tam še spominjamo slabih ali pa dobrih vrlin. Senzibilnost je človeku prirojena in tako bo verjetno ostalo za večno.

Z veseljem čitam naš »Aluminij«, spremljam, koliko se pač da napredek MPPAI. Ugotavljam, da se začenjajo uresničevati zamisli in potrebe modernizacije naše tovarne, kar so bile še pred nedavnimi sanje.

Moram priznati, da je v pomla-jenem vodstvu ogromno energije in sposobnosti, da bo naša tovarna še zaslovela širom sveta.

Končujem ta kratek poslovilni nagovor. Pozdravljam vse, prav vse.

Želim, da bi z velikim elanom in samozavestjo zgradili in uresničili boljše delovne pogoje našim delavcem in pričeli pridobivati aluminij na varnejši in modernjši način.

Seveda popolnoma na kraju, kar bi moral že prej omeniti, da bi se pri izgradnji MPPAI pripetilo čim manj nezdod, obolenj, da bi delavci ostali zdravi in z veseljem opravljali svoje delo.

Srečno!

Sankovič Aleksander, delavec službe za varstvo pri delu

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji in sodelavcem TOZD Proizvodnja aluminija se iskreno zahvaljujem za sprejeta darila ob odhodu v pokoj in posebej za prisrčno tovarištvo in sodelovanje v času mojega dela.

Franc KIRBIŠ

Nova pridobitev

Brez velikega pompa in velikih slavnosti so v TOZD Stiskalnica v ponedeljek 13. januarja predstavili novo dvorano v velikosti 2800 kvadratnih metrov. Danes pač ni čas za slavnosti, vsake nove pridobitve so bolj veseli zaradi izboljšanja pogojev in kvalitete dela. To pa nova tretja ladja cevarne nedvomno je, saj bodo v Stiskalnicah izboljšali delovne razmere in povečali proizvodnjo skoraj za tretjino.

Delavci Gradisa in domače TOZD Investicije so že postavili komorno peč za žarjenje cevi in palic iz trdih aluminijevih zlitin, in razmaščevalno napravo. Ta pomeni racionalizacijo tehnološkega procesa pri čiščenju cevi in palic, saj bo naprava nadomestila petnajst ženskih rok, obenem pa ujela strupene triklorove pare, ki so do sedaj uhajale v ozračje.

V novo halo bodo kmalu pognali še kalilnico za kaljenje visoko kvaliteten aluminijevih palic (izvoz!) in stroje za ravnanje palic in cevi.

Nova investicija je veljala blizu 61 milijonov dinarjev. Manjši del opreme so uvozili, glavnino pa so izdelali v domači tovarni.

Alkoholik v delovni organizaciji

Poročilo s seminarja v Ormožu

V času od 11. do 13. oktobra 1985 je ZC Ptuj—Ormož, TOZD Psihiatrični oddelek v Ormožu, organiziral seminar za vodstvene in vodilne delavce, z naslovom Alkoholik v OZD. Udeležili smo se ga Vajda Stanko, Horvat Vinko in Jeza Lovro iz TOZD Proizvodnja aluminija, Špicar Jože in Cibula Edi iz TOZD Vzdrževanje, ter socialna delavka Tatjana Ačko. Iz ostalih TOZD kandidatov, kljub dodatnemu prigovarjanju, ni bilo.

Z alkoholizmom se v naši DO srečujemo na vsakem koraku. To je bolezen, ki zajema obdobje človekove največje storilnosti (od 30.—50. leta) Alkoholik zato ni sposoben dobro opravljati svojega dela, neprestano je v nevarnosti, da zaradi svoje malomarnosti poškoduje sebe ali drugega. Po-

gosto koristi bolniške staleže, ves dopust porabi za zdravljenje posledic pijančevanja. Na ta način je v veliki meri v breme ne samo družini, kot najosnovnejši celici, temveč vsej družbi, saj jo finančno zelo obremenjuje.

Dejstvo je, da je v nekaterih TOZD alkoholikov več in tako predstavljajo pereč problem, o katerem je vredno več vedeti in ga v TOZD poskušajo reševati. V drugih TOZD ni tako očiten, vendar bi se za osveščanje in preventivo moralo udeležiti več vodstvenih in vodilnih delavcev in s tem prevzeti s socialno in zdravstveno službo TGA več odgovornosti za izvajanje preventive pri preprečevanju tako perečega in izrazitega problema kot je alkoholizem.

A. T.

Pregovori in reki na Slovenskem

Kdor čaka in v upih živi, prerada nazadnje mu sreča zaspi.

Lastna škoda nas izuči, če nam dopovedati moč ni.

Lepo je tam dati, kjer nihče ne prosi.

Molčati ni nobena umetnost, pa je vendar težko.

Na pol pota obstoji, kdor stanovitni ni.

Ne pljuvaj v skledo, iz katere si se najedel.

Kadrovske vesti

Delavci, ki so se zaposlili v TGA Kidričevo v mesecu decembru 1985

V TOZD TOVARNA GLINICE: Andrej Kolmanič in Silvo Vintar.

V TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA: Bogdan Pušnik in Dragica Pučko.

V TOZD PREDELAVA ALUMINIJA: Igor Adam in Rado Repič.

V TOZD PROMET: Janko Korpič.

V DS SKUPNIH SLUŽB: Zdenka Gajser.

Iz JLA so se vrili: Branko Drevenšek, Stojan Smolinger in Robi Mohorko.

Delavci, ki so zapustili delovno organizacijo v mesecu decembru 1985

Iz TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA: Bojan Ficko.

IZ TOZD PREDELAVA ALUMINIJA: Nenad Sršen, Branko Lešnik in Zvonko Črešnik.

IZ TOZD VZDRŽEVANJE: Branko Frangež.

IZ TOZD LLBK TRBOVLJE: Božo Stojko, Dragomir Bojevič, Sead Okić, Pavel Vrška in Nedžad Gergić.

V JLA SO ODŠLI:

Dušan Potočnik, Karel Šuligoj, Ivan Hazimali, Zvonko Banko, dipl. ing., Joško Leben, Miro Metličar, Marko Sitničič, Milan Kosec, Marjan Malinger, Asko Bajrić in Osman Sekić.

UPOKOJENI:

Janez Koren iz TOZD Proizvodnja aluminija, Ivan Zupančič iz TOZD LLBK Trbovlje.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV KIDRIČEVO

Leto, ki se je izteklo je bilo za naše društvo dokaj uspešno. Po štiriletnem zatišju je bila uspešno završena pomladi postavljena naloga nadaljevati z izgradnjo doma, ki je bil pod streho tik preden je padel prvi sneg. Bile so sicer razne težave, vendar je bilo nekaj trmežev z upravnim odborom na čelu, ki so vztrajali in uspeh ni izostal. Zato se vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in finančno podprli, iskreno zahvaljujemo.

Naša želja za leto 1986 je nadaljevati z izgradnjo in pri tem dokončati vsaj nekaj prostorov ter seveda urediti okolje doma. Menimo, da bodo s pomočjo naših članov, krajanov in seveda kolektiva TGA, te želje uresničene. Saj dobro vemo, da je vse, kar dogradimo, potem ponos vsega kraja.

V preteklem letu smo tudi v upravnem odboru naredili kadrovske spremembe in tako pretrgali dolgoletno nit nesoglasij saj smo ugotovili, da se samo s skupnim in složnim delom lahko dosežejo uspehi.

Ker smo se odločili za izgradnjo doma, smo nekoliko zanemarili obveznosti do naših članov. Tako nam ni uspelo organizirati več kot en izlet in ob koncu leta srečanje naših članov v prosvetnem domu v Apačah. Mislimo, da nam člani tega ne bodo zamerili, saj bomo v tem letu poskušali to popraviti.

Vsem našim članom in krajanom želimo srečno novo leto 1986, kolektivu TGA pa obilo delovnih uspehov.

UO DU Kidričevo

Na obhodu

Premišljena nedisciplina

Zdaj je prišla na dan skrivnost, kako da številni gospodarstveniki in celo delegati, katerih stroka so teme s področja ekonomskih odnosov s tujino, sploh ne vedo, da je devizni trg že začel delovati in da številni, ponavadi »dobro obveščeni«, novinarji napačno obvestijo javnost, da se ta izsek novega deviznega sistema še ne izvaja.

Na neki seji odbora zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino so delegate obvestili, da je bilo januarja 6 medbančnih sestankov za nakup in prodajo deviz, da pa bi bilo — z vidika novih deviznih predpisov — skoraj bolje, če teh sestankov sploh ne bo omenjali. To so bili sestanki, ki so pokazali, da bo — vsaj v začetku — z uporabo novih predpisov obilica težav.

Podpredsednik ZIS Janez Zemljarič je povedal nekaj več informacij o tem članom CK ZKJ, ki so od zvezne administracije, se pravi od predsednice Milke Planinc, dokaj nepričakovano zahteval, naj jih seznani z gospodarskimi dogajanji v začetku leta.

Milka Planinc je na plenumu CK dvakrat neuspešno poskušala razložiti, češ da je 24 ur prekratek rok za pripravo kakršnegakoli solidnejšega informativnega gradiva, zato je vse skupaj padlo na pleča podpredsednika Zemljariča. Milka Planinc — so pojasnili — je bila zaposlena s pogovori z grškim premierom, ki je (k sreči) prav tistega dne prispel v našo državo. Janez Zemljarič je povedal o delovanju deviznega trga na kratko tole: (a) nekatere banke devizna sredstva skrivajo, namesto da bi dale vse tisto, kar presega dovoljeni predpisani maksimum, na devizni trg, b) nekatere banke so delovnim organizacijam odobravale izplačilo (deviz) tudi nad družbeno priznanimi reprodukcijskimi potrebami, c) nekatere banke so na lepem (decembra) silno povečale svoje obveznosti na podlagi izdanih akreditivov.

Preprosto povedano, novi devizni zakoni in novi devizni trg so startali v znamenju različnih »štosov«, z namenom, da bi izigrali in obšli tisto, kar je bilo predpisano in sklenjeno. Opravljenost so bile celo »solidne priprave« za to — tisto »silno povečanje obveznosti na podlagi akreditivov« v času, ko so bili bodoči predpisi že znani, niso pa še veljali, ni nič drugega kot ustvarjanje »rezervz« na nekaterih računih v belem svetu. Toda ves ta primer po pomenu krepko presega okvire učinka finančne inšpekcije, ki jo je napovedal podpredsednik Zemljarič. Kajti že pri prvem življenjskem koraku ene resnejših potez iz dolgoročnega stabilizacijskega programa iščejo predvsem možnost, da bi se izognili tistemu, kar je bilo sklenjeno in predpisano, in da tega ne bi upoštevali. »Ne upoštevali« je, kaže, prava beseda Janez Zemljarič je govoril o »nekaterih bankah«, vendar je težko verjeti, da bi ta ali druga banka zbrala toliko poguma in se tako lahkomišlno spustila v špekulacije in v preprosto in zelo očitno kršenje zakona, če — kot temu pravimo — ne bi imela v ozadju koga, o katerem misli, da jo bo rešil vseh možnih, tako ekonomskih kot kazenskih, sankcij, tistih »struktur«, ki imajo moč, da sprejete zakone upošteva ali pa tudi ne.

To opozarja na najmanj dvojje. Prvič, da bo osvobodjanje našega gospodarstva izpod operativnega, vsakodnevnega varuštva, krajnjega ali malo širšega državnega in političnega aparata izredno težaven in mučen proces. Pri tem je že veliko tako rekoč paradoksnih, v normalnem gospodarstvu povsem nemogočih trikov. V zadnjem času je denimo nemalo delovnih organizacij prijavilo občutno zvišanje cen svojih izdelkov, nato pa jih sploh niso zvišale. Za eno ali dve pošiljki izdajo fakture po novih zvišanih cenah nato pa gre vse po starih cenah, kajti tržne razmere kratko in malo ne dopuščajo, da bi se blago podražilo.

Celotno operacijo opravijo zato, da bi si ustvarili boljši položaj, če bi cene morda nenadoma zamrzile. S preučevanjem so jasno ugotovili, da so vse delovne organizacije to storile na izrecno zahtevo »svojih« državnih ali političnih organov. Tako se je pojavil absurd, da državna in politična oblast nimata zaupanja v politiko, ki sta jo zagovarjali sami.

Prav nič manjši, če ne še pomembnejši, je drugi problem. »Štosi« — tako tis z deviznim trgov kot tisti s cenami — niso niti naivni niti naključni. Prav zato, ker tiče za njimi etatiistična prizadevanja, da v sedanjem modelu sistema ne bi ničesar spremenili, se pravi, da bi s preprostim kršenjem zakona vnaprej diskreditirali sleherni spremembo.

Tovrstne poteze pričajo, da gre za »premišljeno« nedisciplino, da obstaja močan odpor proti temeljnemu konceptu dolgoročnega stabilizacijskega programa.

Drugače povedano, v družbi še ni vsebinskega, tako ideološkega kot političnega, soglasja o izvajanju dolgoročnega programa. Družbene sile in nekateri interesi so očitno razporejeni tako da smo vsem deklaracijam navkljub dejansko še

vedno v pat položaju v zvezi z dilemo, po kakšnih poteh naj bi se naprej gospodarsko in družbeno razvijali, v dologletnem pat položaju, ki nas je tudi pripeljal v to dolgotrajno krizo.

Naj se zdi ta trditev še tako huda, ima vendarle podlago. Če se v zadeve malo bolj poglobimo, so pravzaprav takšno oceno izrekli tudi javno na zadnjem plenumu CK ZKJ. Predsednik predsedstva ZKJ Vidoje Žarković je izrazil svoj zaključni govor za to, da je pozval člane CK (pa tudi številne druge k »večji lojalnosti do sprejete politike« in da se je nedvoumno izrazil proti vsem tistim, »ki zahtevajo ponovno preučitev celotne (že sprejete) ekonomske strategije«.

Predsednik predsedstva ZKJ je politični delavec z dolgotletnimi izkušnjami. In čisto gotovo je, da tega ni storil po naključju, ampak da je imel za to dovolj dobrih vzrokov. Predvsem še, ker se bodo zadeve v gospodarstvu, pa tudi izven njega, po sprejetju in uporabi kakšnih 40 različnih predpisov, znanih pod skupnim imenom Operativni plan nadaljnjih ukrepov in aktivnosti finančne konsolidacije ozdov, bank in drugih uporabnikov družbenih sredstev, šele prav »napele«. Sem sodijo obveznosti vseh, da morajo ugotoviti in izkazati realno vrednost premoženja in dohodka, poravnava (do marca) vseh medsebojnih obveznosti, nato pa sanacija tistih, ki imajo kakšno perspektivo, in likvidacija tistih, ki je nimajo, konverzija dela kratkoročnih posojil iz primarne emisije v posojila za trajna obratna sredstva, uokvirjenje knjigovodske vrednosti (zaloge) v realne meje, sprememba zaporedja plačil (najprej obveznosti in nato prispevek), popolna odprava možnosti, da bi se lahko izdajale menice brez kritja, zagotavljanje sredstev za regrese v kmetijstvu (novi sklad s stabilnimi viri prihodkov), spremembe pri financiranju splošnih in skupnih družbenih potreb, zniževanje carinskih bremen, novi sistem nadzovanja dela bank ...

Vse te poteze globoko segajo v dosedanje vedenje gospodarstva pa tudi vseh izven gospodarstva, predvsem v vedenje državnega in političnega aparata. Kaj se bo zgodilo, če bo na vseh področjih še naprej v rabi »premišljena nedisciplina«, tako kot že pri prvem koraku sprememb? Iz vsega skupaj ne bo kratko in malo nič.

Dragan Stefanović

Deset delegacij

Na sestanku strokovnega sveta, 17. januarja 1986, so med drugim obravnavali tudi spremembe samoupravnega sporazuma o oblikovanju skupnih delegacij za delegiranje v skupščini samoupravnih interesnih skupnosti.

Doslej smo v naši DO delegirali 215 delegatov, po novem pa bi jih le 70.

Spremembe Zakona o volitvah in delegiranju v skupščini omogočajo, da lahko več temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, v skladu s samoupravnim sporazumom oblikujejo eno ali več skupnih delegacij za delegiranje delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

V skladu s pripravljenim predlogom bi vsaka temeljna organizacija delegirala v posamezno skupno delegacijo po enega člana, torej skupno 10 članov. V delovni organizaciji bi tako štela posamezna skupna delegacija po 7 članov, za vseh 10 delegacij bi tako izvolili 70 članov.

Premik

